

ΣΥΝΗΓΟΡΟΣ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΗ

Άρθρο 65 του ν. 2071/1992, π.δ. 84/86 όπως τροποποιήθηκε από το π.δ. 38/2004, π.δ. 81/1057, π.δ. 82/76, του π.δ. 384/86 άρθρο 3.

Χορήγηση άδειας άσκησης ιατρικού επαγγέλματος σε ιατρό ολλανδικής ιθαγένειας

Μη νόμιμη η άρνηση χορήγησης άδειας ιατρικού επαγγέλματος σε ιατρό ολλανδικής ιθαγένειας. Δεν καταλείπεται διακριτική ευχέρεια στην αρμόδια αρχή για την έκδοση της άδειας άσκησης επαγγέλματος να κρίνει την επάρκεια γνώσης της ελληνικής γλώσσας του αιτούντος γιατρού ή οδοντιάτρου και να αρνηθεί να χορηγήσει άδεια άσκησης επαγγέλματος για αυτό το λόγο.

Πόρισμα 1921/2006

(Βοηθός Συνήγορος του Πολίτη: Πατρίνα Παπαρρηγοπούλου, Ειδικός Επιστήμονας: Αιμιλία Πανάγου, Βοηθός Επιστήμονας: Ελένη Μαραγκάκη)

Ο ιατρός κ.*** ζήτησε τη διαμεσολάβηση της Αρχής, διότι δεν έγινε δεκτή η αίτησή του για χορήγηση άδειας άσκησης ιατρικού επαγγέλματος, από τη Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση (...)

Κατόπιν επικοινωνήσαμε προφορικά με την αρμόδια υπάλληλο της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης κ.***, Δ/ση Υγιεινής & Κοινωνικής Πρόνοιας, η οποία υποστήριξε ότι αιτία της απόρριψης του αιτήματος ήταν η μη διαπίστωση επαρκούς γνώσης της ελληνικής γλώσσας κατόπιν συνέντευξης.

Στην συνέχεια ζητήσαμε από τη Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση (...) ενημέρωση σχετικά με το εφαρμοσθέν δίκαιο, τον τρόπο διενέργειας της εξέτασης και τη σύσταση της αρμόδιας επιτροπής.

Σε απάντηση λάβαμε το έγγραφο σύμφωνα με το οποίο «κατά τη διαδικασία κατάθεσης δικαιολογητικών διαπιστώθηκε ότι δεν είχε (ο κ.***) την αναγκαία γνώση της ελληνικής γλώσσας (σχετ. άρθρο 3 παρ. γδ' του π.δ. 84/86), για την άσκηση του ιατρικού επαγγέλματος στην Ελλάδα. Η Υπηρεσία μας έκρινε σκόπιμο να καλέσει τον παραπάνω ιατρό σε συνέντευξη, σύμφωνα με το Α4/2373/29.05.89 έγγραφο του Υπουργείου Υγείας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων. Η συνέντευξη έγινε με την κ. **, ιατρό της υπηρεσίας μας με ειδικότητα γενικής ιατρικής, παρουσία της κ. **, Δντριας της υπηρεσίας μας και της κ. **, αρμόδιας υπαλλήλου για τη χορήγηση αδειών άσκησης ιατρικού επαγγέλματος».

Με βάση τα παραπάνω, διαπιστώσαμε ότι:

Η Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση (...) προκειμένου να χορηγήσει άδεια άσκησης επαγγέλματος σε ιατρό που προέρχεται από κράτος - μέλος Ε.Ε. εφήρμοσε το π.δ. 84/86, για την εναρμόνιση της εθνικής νομοθεσίας στις Οδηγίες του Συμβουλίου 75/362, 75/363 της 16ης Ιουνίου 1975, 81/1057 της 14 Δεκεμβρίου 1981 και 82/76

της 26ης Ιανουαρίου 1982. Συγκεκριμένα, εφάρμοσε το άρθρο 3 εδ. γδ', που προβλέπει «ο ενδιαφερόμενος πρέπει να έχει την αναγκαία γνώση της Ελληνικής γλώσσας για την άσκηση του ιατρικού επαγγέλματος και της συγκεκριμένης ιατρικής ειδικότητας, αναλαμβάνοντας προσωπική ευθύνη για τούτο με υπεύθυνη δήλωση του ν.δ. 105/1969».

Στην περίπτωση του κ. *** κρίθηκε σκόπιμο να γίνει συνέντευξη, σύμφωνα με τις υποδείξεις του εγγράφου Α4/2373/29.05.89 του Υπουργείου Υγείας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων προς τη Νομαρχία Κυκλάδων, σύμφωνα με το οποίο «...ο αιτών στη δήλωσή του θα πρέπει να δηλώσει, όχι μόνο ότι αναλαμβάνει προσωπική ευθύνη για ότι ήθελε προκύψει κατά την άσκηση του ιατρικού επαγγέλματος από τυχόν ελλιπή γνώση της ελληνικής γλώσσας, αλλά και ότι έχει την αναγκαία γνώση αυτής για την άσκηση του ιατρικού επαγγέλματος. Εάν όμως, ο ιατρός έχει πλήρη άγνοια της ελληνικής γλώσσας, θα πρέπει να διαπιστωθεί από εσάς, σαν αρμόδια για τη χορήγηση της σχετικής άδειας υπηρεσία εάν πράγματι έχει ο ιατρός τις αναγκαίες γνώσεις στην ελληνική γλώσσα (...) π.χ. θα μπορούσε να γίνει μία συνέντευξη με ιατρό της ειδικότητας της παθολογίας από την οποία θα είναι πολύ εύκολο να διαπιστωθεί η ύπαρξη των αναγκαίων γλωσσικών γνώσεων...».

Κατόπιν αυτών η Αρχή μελέτησε το ισχύον νομοθετικό πλαίσιο. Συγκεκριμένα:

Το π.δ. 84/86 έχει τροποποιηθεί από το π.δ. 38/2004 για την προσαρμογή της ελληνικής νομοθεσίας προς τις διατάξεις των Οδηγιών 2001/19/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 14ης Μαΐου 2001, 1999/46/EK, 98/63/EK, 98/21/EK, 93/16/EOK που αφορούν το επάγγελμα του ιατρού. Το άρθρο 3 εδ. γδ' δεν τροποποιήθηκε, άρα ισχύει ότι προϋπόθεση χορήγησης της άδειας ασκήσεως επαγγέλματος είναι «ο ενδιαφερόμενος να έχει την αναγκαία γνώση της Ελληνικής γλώσσας για την άσκηση του ιατρικού επαγγέλματος και της συγκεκριμένης ιατρικής ειδικότητας, αναλαμβάνοντας προσωπική ευθύνη για τούτο με υπεύθυνη δήλωση του ν.δ. 105/1969».

Σημειωτέον ότι σύμφωνα με το προοίμιο της Οδηγίας 93/16/EOK «οι οδηγίες 75/632/EOK του Συμβουλίου της 16ης Ιουνίου 1975 περί αμοιβαίας αναγνώρισης των διπλωμάτων, πιστοποιητικών και άλλων τίτλων ιατρικής και περί των μέτρων προς διευκόλυνση της πραγματικής ασκήσεως του δικαιώματος εγκαταστάσεως και του δικαιώματος ελεύθερης παροχής υπηρεσιών και 75/363/EOK του Συμβουλίου της 16ης Ιουνίου 1975 (...) έχουν κατ' επανάληψη τροποποιηθεί κατά τρόπο ουσιαστικό. Ότι πρέπει επομένως για λόγους ορθολογισμού και σαφήνειας να κωδικοποιηθούν οι εν λόγω οδηγίες. Ότι είναι επιπλέον σκόπιμο να συγκεντρωθούν οι εν λόγω οδηγίες σε ένα ενιαίο κείμενο, στο οποίο θα ενσωματωθεί και η Οδηγία 86/457/EOK του Συμβουλίου της 15ης Σεπτεμβρίου 1986 περί ειδικής εκπαίδευσης στη γενική ιατρική. Ότι δυνάμει της συνθήκης απαγορεύεται... οποιαδήποτε διακριτική μεταχείριση με βάση την ιθαγένεια, όσον αφορά την εγκατάσταση και

την παροχή υπηρεσιών. Ότι η αρχή της ίσης μεταχείρισης με τους ημεδαπούς εφαρμόζεται ιδίως κατά την έκδοση αδείας που ενδεχομένως απαιτείται για την ανάληψη και την άσκηση των δραστηριοτήτων των ιατρών, καθώς και κατά την εγγραφή ή τη συμμετοχή τους ως μελών σε επαγγελματικές οργανώσεις ή συλλόγους. Ότι κρίνεται ωστόσο ενδεδειγμένο να προβλεφθούν ορισμένες διατάξεις που να διευκολύνουν την πραγματική άσκηση από τους ιατρούς του δικαιώματος εγκαταστάσεως και του δικαιώματος ελεύθερης παροχής υπηρεσιών».

Οι ειδικές διατάξεις του κεφαλαίου VI, άρθρο 11 επ., περί του δικαιώματος εγκαταστάσεως αφορούν τις αποδείξεις ήθους ή εντιμότητας, τη σωματική ή ψυχική υγεία του ενδιαφερόμενου, την υποχρέωση όρκισης, την εγγραφή σε επαγγελματικό σύλλογο και ασφαλιστικό φορέα κ.λ.π. Δεν γίνεται μνεία της γνώσης της ελληνικής γλώσσας.

Επίσης, η Οδηγία 2005/36 ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, η οποία καταργεί τις προγενέστερες Οδηγίες από 20 Οκτωβρίου 2007, προβλέπει στο κεφάλαιο (τίτλος) IV περί όρων άσκησης του επαγγέλματος, άρθρο 53, με τίτλο «Γλωσσικές γνώσεις» ότι «Οι δικαιούχοι της αναγνώρισης των επαγγελματικών προσόντων πρέπει να διαθέτουν τις απαιτούμενες γλωσσικές γνώσεις για την άσκηση του επαγγέλματος στο κράτος - μέλος υποδοχής». Εκκρεμεί η έκδοση του π.δ. για την εναρμόνιση του δικαίου μας στην Οδηγία, το οποίο θα πρέπει να προσδιορίζει τους τρόπους απόδειξης των γλωσσικών γνώσεων.

Εξ αντιδιαστολής στις προϋποθέσεις του π.δ. 84/86, όπως τροποποιήθηκε από το π.δ. 38/2004, που απαιτεί υπεύθυνη δήλωση του ενδιαφερομένου περί γλωσσομάθειας και ανάληψης της σχετικής ευθύνης, ο ν. 2071/1992 «Εκσυγχρονισμός και Οργάνωση του Συστήματος Υγείας», στο άρθρο 65 ορίζει ότι για την πρόσληψη σε θέση του κλάδου ιατρών ΕΣΥ πρέπει, αν ο υποψήφιος έχει ιθαγένεια κράτους - μέλους της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, να γνωρίζει απαραιτήτως την ελληνική γλώσσα. Η διαδικασία και τα όργανα για τη διαπίστωση της γνώσης της ελληνικής γλώσσας, καθώς και ο αναγκαίος, κατά ειδικότητα και θέση βαθμός γνώσης αυτής, ορίζονται με απόφαση του Υπουργού Υγείας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων. Έτσι σύμφωνα με την Υπουργική Απόφαση Δγ/10424/1993, το ΚΕΣΥ για την εξέταση των γιατρών ιθαγένειας κράτους - μέλους της ΕΟΚ προς διαπίστωση της γνώσης της ελληνικής γλώσσας, καθώς και του αναγκαίου κατά ιατρική ειδικότητα ή θέση, βαθμού γνώσης αυτής, ορίζει τριμελή Επιτροπή, που θα αποτελείται από 2 μόνιμα μέλη και ένα μέλος που θα είναι ειδικευμένος γιατρός.

Με βάση το νομοθετικό πλαίσιο η Αρχή κατέληξε στα ακόλουθα συμπεράσματα, τα οποία έκανε γνωστά στο Υπουργείο Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, Γενική Δ/ση Υγείας, Δ/ση Επαγγελματών Υγείας & Πρόνοιας, Τμήμα Α', με το έγγραφο, από 5.09.2006, με αριθμ. πρωτ. 1921/2006.

Συγκεκριμένα, συνάγεται ότι η σύσταση του Υπουργείου για «συνέντευξη», (έγ-

γραφο αριθμ. πρωτ. Α4/2373/29.05.89), την οποία ακολούθησε η Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση ..., δεν έχει έρεισμα στο νόμο, διότι δεν προβλέπεται ούτε στις Οδηγίες της Ε.Ε. ούτε στο Προεδρικό Διάταγμα που ίσχυε.

Η κατά γράμμα ερμηνεία της διάταξης του άρθρου 3 εδ. γδ' του π.δ. 384/86, οδηγεί στο συμπέρασμα ότι η υπεύθυνη δήλωση του ιατρού αρκεί για άσκηση του επαγγέλματος, εφ' όσον αναλαμβάνει τη σχετική ευθύνη.

Παρατηρούμε ότι το π.δ. 38/2004, δεν αντιμετώπισε με διαφορετικό τρόπο το θέμα της «πλήρους» άγνοιας της ελληνικής γλώσσας.

Άλλωστε ο εθνικός νομοθέτης, στην περίπτωση που το επιθυμούσε, δηλαδή στην περίπτωση πρόσληψης στο Ε.Σ.Υ., προέβλεψε ρητά την προϋπόθεση γνώσης της ελληνικής γλώσσας και τον τρόπο εξέτασης του ενδιαφερόμενου ιατρού από ειδική επιτροπή.

Εν όψει των παραπάνω και δεδομένου ότι πρέπει να εκδοθεί νεότερο Προεδρικό Διάταγμα για την εναρμόνιση της Οδηγίας 2005/36/ΕΚ, ζητήσαμε από το Υπουργείο να μας γνωρίσει εάν το ζήτημα έχει τεθεί υπόψη του και εάν έχει εκδοθεί νεότερη ερμηνευτική εγκύκλιος. Στην περίπτωση που το ερώτημα της επάρκειας της υπεύθυνης δήλωσης του ιατρού για την γνώση της ελληνικής γλώσσας δεν έχει διευκρινιστεί, ζητήσαμε τις απόψεις των αρμοδίων υπαλλήλων του Υπουργείου, αφού πρώτα εν ανάγκη υποβάλουν ερώτημα στην Μόνιμη Ελληνική Αντιπροσωπεία στην Ε.Ε.

Σε απάντηση λάβαμε το έγγραφο του Υπουργείου Υγείας, Γενική Δ/ση Υπηρεσιών Υγείας, Δ/ση Επαγγελματιών Υγείας & Πρόνοιας, (αριθμ. πρωτ. Υ7α/Γ.Π 111435 από 10.10.2006), σύμφωνα με το οποίο «...η κατά γράμμα ερμηνεία των παραπάνω διατάξεων δεν φαίνεται να καταλείπει διακριτική ευχέρεια στην αρμόδια αρχή για την έκδοση της άδειας άσκησης επαγγέλματος να κρίνει την επάρκεια γνώσης της ελληνικής γλώσσας του αιτούντος γιατρού/ή οδοντιάτρου και να αρνηθεί να χορηγήσει άδεια άσκησης επαγγέλματος για αυτό το λόγο. Ωστόσο έχει κατά καιρούς αναφερθεί από τις Νομαρχίες ότι ορισμένοι αιτούντες γιατροί - κοινοτικοί υπήκοοι δεν γνωρίζουν καθόλου την ελληνική γλώσσα. Το Υπουργείο Υγείας δεν έχει εκδώσει κάποια Εγκύκλιο προς τις Νομαρχιακές Αυτοδιοικήσεις σχετικά με το θέμα της γλωσσικής επάρκειας. Το μνημονεύόμενο έγγραφο με αρ. πρωτ. Α4/2373/29.05.1989 του Υπουργείου Υγείας αποτελεί μία μεμονωμένη απάντηση προς τη Νομαρχία Κυκλάδων, πολλά χρόνια πριν, και δεν έχει την έννοια Εγκυκλίου για γενικότερη εφαρμογή. Εν όψει της προσεχούς ενσωμάτωσης της οδηγίας 2005/36/ΕΚ, η Υπηρεσία μας θα επικοινωνήσει με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή για το θέμα αυτό και θα σας ενημερώσουμε σχετικά».

Κατά συνέπεια η άποψη του Υπουργείου Υγείας είναι σύμφωνη με αυτήν του Συνηγόρου του Πολίτη.

Κατόπιν τούτων καταλήγουμε στο συμπέρασμα ότι η άρνηση χορήγησης της άδειας άσκησης επαγγέλματος στον κ. *** δεν είναι νόμιμη.

ΑΚ 1666, ν. 2716/1999 άρθρο 9

Άρνηση απόδοσης ΑΦΜ σε πρόσωπα με ψυχική ασθένεια που φιλοξενούνται σε μονάδες αποασυλοποίησης.

Η απόδοση ΑΦΜ ή η μεταβολή ατομικών στοιχείων δεν προϋποθέτει την ικανότητα για δικαιοπραξία. Η ικανότητα αυτή κρίνεται μόνο από το δικαστήριο στη διαδικασία της εκούσιας δικαιοδοσίας.

ΠΡΑΚΤΙΚΑ ΣΥΝΑΝΤΗΣΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ (αρ.αναφ. 12809/2006)

(Βοηθοί Συνήγοροι του Πολίτη: Παπαρρηγοπούλου και Σπανού, χειριστές της αναφοράς: Πανάγου και Πρωτοπαπάς)

Αρχικά, οι Βοηθοί Συνήγοροι του Πολίτη ευχαρίστησαν τους συμμετέχοντες για την ανταπόκρισή τους στην πρόσκληση της Αρχής γι' αυτή την συνάντηση εργασίας, που ως σκοπό της είχε την από κοινού προσπάθεια διερεύνησης και επίλυσης του προβλήματος που τέθηκε στην εν λόγω αναφορά.

Εν συνεχεία, παρουσιάστηκε σύντομα τόσο από την αναφερόμενη κοινωνική λειτουργό του Οικοτροφείου, κ. Μ***, όσο και από τους χειριστές της αναφοράς, το ιστορικό της υπόθεσης που αφορά στην άρνηση απόδοσης ΑΦΜ σε άτομα με ψυχική ασθένεια που φιλοξενούνται στο Οικοτροφείο *** από τους αρμοδίους της ΙΓ' Δ.Ο.Υ.

Οι εκπρόσωποι του Υπουργείου Οικονομίας & Οικονομικών έθεσαν το ζήτημα της ευθύνης που αναλογεί στους υπαλλήλους των ΔΟΥ σε περίπτωση που χορηγήσουν ΑΦΜ σε ψυχικά πάσχοντες και εξέφρασαν τις αμφιβολίες τους κατά πόσο είναι σύνομη η πρακτική της χορήγησης ΑΦΜ σε ψυχικά ασθενή, ο οποίος προσέρχεται στη ΔΟΥ ασυνόδευτος ή όταν προσέρχεται με συνοδεία τρίτου προσώπου (π.χ. κοινωνικού λειτουργού) χωρίς όμως να προσκομίζεται σχετική απόφαση δικαστηρίου περί θέσης αυτού σε δικαστική συμπαράσταση.

Προς απάντηση των ανωτέρω, τόσο η Δ/ντρια Ψυχικής Υγείας του Υπουργείου Υγείας & Κοινωνικής Αλληλεγγύης, κ. Μ*** όσο και η χειρίστρια της υπόθεσης, κα Πανάγου, διευκρίνισαν την αναγκαιότητα στήριξης της ευπαθούς ομάδας των ψυχικά ασθενών μέσα από πρακτικές που μειώνουν το κοινωνικό στίγμα και προωθούν τη διαρκή βελτίωση της λειτουργικότητας και αυτόνομης διαβίωσης των ατόμων αυτών στην κοινότητα. Επιπλέον, τονίστηκε ότι κύριο εργαλείο για την εφαρμογή της Ψυχοκοινωνικής Αποκατάστασης είναι οι στεγαστικές δομές στην Κοινότητα (Οικοτροφεία, Ξενώνες, Προστατευμένα Διαμερίσματα) όπως αναφέρονται στο άρθρο 9 του ν. 2716/1999 περί «Ανάπτυξης και εκσυγχρονισμού των υπηρεσιών ψυχικής υγείας».

Επίσης, από τη νομική σύμβουλο του Οικοτροφείου***, κ.*** παρουσιάστηκαν τα ανυπερβλήτα προβλήματα που δημιουργεί η άρνηση χορήγησης ΑΦΜ στους ψυχικά ασθενείς, διότι κατ' αυτό τον τρόπο αδυνατούν να εκδώσουν προνοι-

ακά επιδόματα, να επανενταχθούν στον εργασιακό χώρο ή ακόμα και να εκδώσουν κάρτα απεριορίστων διαδρομών για τις μετακινήσεις τους. Καταστρατηγούνται κατ' αυτόν τον τρόπο, βασικά δικαιώματα των ασθενών για κοινωνική ενσωμάτωση και επανένταξη, δηλαδή στην ουσία αγνοείται ο βασικός σκοπός του ν. 2716/1999 που είναι η διασφάλιση της παραμονής των ατόμων αυτών στην κοινότητα και η συνέχιση των σχέσεών τους με δράσεις της τοπικής κοινωνίας.

Στη συνέχεια οι Βοηθοί Συνήγοροι του Πολίτη, αναφέρθηκαν στο ζήτημα της δικαστικής συμπαράστασης διευκρινίζοντας ότι, η απόφαση που θέτει το πρόσωπο σε δικαστική συμπαράσταση του στερεί τη δικαιοπρακτική ικανότητα. Ουσιαστικά, το πρόσωπο τίθεται στο περιθώριο της νομικής, οικονομικής και εν γένει κοινωνικής ζωής. Με κάποια δόση υπερβολής θα μπορούσε να πει κανείς ότι το πρόσωπο πεθαίνει «ως πολίτης». Η επίδραση της απόφασης στην προσωπικότητα του ενηλίκου προσώπου είναι καθοριστική και σχετικά μόνιμη. Η απόδοση ΑΦΜ ή η μεταβολή ατομικών στοιχείων δεν προϋποθέτει την ικανότητα για δικαιοπραξία. Η ικανότητα αυτή έρχεται να κριθεί μόνο από το δικαστήριο στη διαδικασία της εκούσιας δικαιοδοσίας, το οποίο έχει δικαίωμα και υποχρέωση να αναζητήσει την αλήθεια και έξω από την υποβαλλόμενη αίτηση και τα στοιχεία που προσκομίζονται από τον αιτούντα, ζητώντας υποχρεωτική έκθεση κοινωνικής υπηρεσίας και επίσης υποχρεωτική ψυχιατρική πραγματογνωμοσύνη.

Τέλος, η κ. Μ*** ενημέρωσε τους συμμετέχοντες σχετικά με την εγκύκλιο (αρ. πρωτ. Π2α/Γ.Π.118795/8.11.2005) που εξέδωσε η Δ/ση Κοινωνικής Αντίληψης και Αλληλεγγύης του Υπουργείου Υγείας & Κοινωνικής Αλληλεγγύης προς όλες τις Νομαρχιακές Αυτοδιοικήσεις της χώρας, σχετικά με το ζήτημα της ικανότητας προς δικαιοπραξία. Συγκεκριμένα και μεταξύ άλλων, το περιεχόμενο της εγκυκλίου καθιστά σαφές ότι, εφόσον δεν έχει εκδοθεί σχετική απόφαση δικαστηρίου για υποβολή ενηλίκου προσώπου σε δικαστική συμπαράσταση σύμφωνα με τα άρθρα 1666 και επόμενα του Α.Κ., οι δικαιοπραξίες των ενηλίκων προσώπων τυγχάνουν ισχυρές και επάγονται όλες τις έννομες συνέπειές τους. Η κ. Μ*** πρότεινε στις εκπροσώπους του Υπουργείου Οικονομίας & Οικονομικών να χρησιμοποιήσουν ενδεχομένως ως πρότυπο την ανωτέρω εγκύκλιο, ώστε να δοθούν διευκρινίσεις και να απαντηθούν πιθανά ερωτήματα των αρμόδιων υπαλλήλων των ΔΟΥ, τα οποία προκύπτουν κατά τη διεκπεραίωση σχετικών αιτημάτων χορήγησης ΑΦΜ σε ψυχικά ασθενείς.

Ακολούθησαν διευκρινίσεις επί των όσων προαναφέρθηκαν και έπειτα από εποικοδομητική συζήτηση συμφωνήθηκε ομόφωνα ότι για την χορήγηση ΑΦΜ ή/και τη μεταβολή ατομικών στοιχείων σε ενόικους Μονάδων Αποασυλοποίησης (Οικοτροφεία, Ξενώνες, Προστατευμένα Διαμερίσματα) είναι απαραίτητη η προσκόμιση των εξής δικαιολογητικών στις κατά τόπους Δ.Ο.Υ.: α) Δελτίο αστυνομικής ταυτότητας, β) βεβαίωση διαμονής του ασθενούς στην συγκεκριμένη Μονάδα Αποασυλοποίησης (η οποία θα εκδίδεται από τον φορέα και θα αναγράφει τη διεύθυνση της Μονάδας) και τέλος, γ)

βεβαίωση από το αρμόδιο Πρωτοδικείο ότι δεν εκκρεμεί αίτηση για δικαστική συμπαράσταση του ασθενούς ή/και δεν υπόκειται σε δικαστική συμπαράσταση. Σε περίπτωση, που δεν προσέρχεται ο ίδιος ο ασθενής στη Δ.Ο.Υ. για έκδοση ΑΦΜ ή για μεταβολή ατομικών του στοιχείων, τότε είναι απαραίτητη η έγγραφη εξουσιοδότηση υπεύθυνου προσώπου της Μονάδας, ο οποίος προσκομίζοντας επικυρωμένο αντίγραφο της αστυνομικής ταυτότητας του ασθενούς θα διεκπεραιώνει τη διαδικασία.

Ακολούθησε πρόταση του χειριστή της αναφοράς, κ. Πρωτοπαπά προς τις εκπροσώπους του Υπουργείου Οικονομίας & Οικονομικών για μια πιο εμπειριστωμένη και ενδεχομένως γενικευμένη αντιμετώπιση του ζητήματος της χορήγησης ΑΦΜ και σε άλλες κατηγορίες ατόμων με αναπηρία πέραν των ψυχικά ασθενών. Η Δ/ντρια Μητρώου, κ. Μ*** δεσμεύτηκε ότι, τουλάχιστον το ζήτημα που ανέκυψε στην συγκεκριμένη ΔΟΥ και αποτέλεσε αντικείμενο αναφοράς προς την Αρχή, θα διευθετηθεί άμεσα με ενημέρωση της προϊσταμένης του τμήματος Μητρώου της Γ' Δ.Ο.Υ. σχετικά με τα όσα αποφασίστηκαν από κοινού σε αυτή την συνάντηση εργασίας. Η κ. Μ*** άφησε ανοιχτό το ενδεχόμενο της συνεργασίας με την Αρχή για την εξέταση ζητημάτων που ανακύπτουν κατά την καθημερινή πρακτική των υπαλλήλων στις Δ.Ο.Υ. και αφορούν και άλλες κατηγορίες ευπαθών ομάδων πληθυσμού (π.χ. διεκπεραίωση αιτημάτων που προέρχονται από ασθενείς ή συγγενείς ασθενών με ψυχική ή κινητική αναπηρία, οι οποίοι διαβιούν σε ιδρύματα κ.λπ.).

ΑΡΧΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ΧΑΡΑΚΤΗΡΑ

ΑΚ 1439 § 1, 1510 - ν. 2472/1997 άρθρα 4 παρ. 1, 5, 7, 11, 2 - ν. 3418/2005 (Κωδ.Ιατρ.Δεοντ) άρθρο 14 και 9

Αίτηση για χορήγηση αντιγράφων ιατρικών φακέλων κύησης και τοκετού στον εν διαστάσει σύζυγο της μητέρας.

Απόρριψη αιτήματος για χορήγηση αντιγράφων ιατρικών φακέλων κύησης και τοκετού στον αιτούντα εν διαστάσει σύζυγο για δικαστική χρήση. Χορήγηση άδειας στον υπεύθυνο επεξεργασίας για χορήγηση ιατρικού πιστοποιητικού νοσηλείας της συζύγου για δικαστική κρίση χωρίς αναγραφή της αιτίας νοσηλείας. Νόμιμη η χορήγηση στην αιτούσα από τον υπεύθυνο επεξεργασίας βεβαιώσεων με τα ονοματεπώνυμα των Προϊσταμένων των τμημάτων Τοκετού και Νεογνών της Γυναικολογικής Κλινικής κατά το διάστημα νοσηλείας της για δικαστική χρήση.

ΑΠΔΠΧ 23/2009

(Πρόεδρος: Χρίστος Γεράρης, Γραμματέας: Γεωργία Παλαιολόγου)

Η Αρχή έλαβε υπόψη της τα ακόλουθα: Με το υπ' αρ. πρωτ. 10768/12.12.2008 (υπ' αρ. πρωτ. Αρχής Γ/ΕΙΣ/6938/15.12.2008) έγγραφό του, το Αρεταίειο Νοσοκομείο του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών, ως υπεύθυνος επεξεργασίας, ερωτά την Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα εάν νομιμοποιείται, με βάση τις διατάξεις του ν. 2472/1997 για την Προστασία του ατόμου από την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, να ικανοποιήσει την αίτηση του Α για πρόσβαση στους ιατρικούς φακέλους της εν διαστάσει συζύγου και του αβάπτιστου τέκνου τους καθώς, επίσης, και την αίτηση της Β για πρόσβαση σε στοιχεία των Προϊσταμένων των Τμημάτων Τοκετού και Νεογνών της Γυναικολογικής Κλινικής του εν λόγω νοσοκομείου. Ειδικότερα, ο Α, με την υπ' αρ. πρωτ. 9262/27.10.2008 αίτησή του προς το Αρεταίειο Νοσοκομείο, έχει ζητήσει να του χορηγηθούν «αντίγραφα του ιατρικού φακέλου κυοφορίας και τοκετού του αβάπτιστου τέκνου του», τα οποία τηρούνται στο αρχείο του εν λόγω νοσοκομείου για δικαστική χρήση. Προσκληθείς να εξειδικεύσει τη δικαστική χρήση ο Α προσεκόμισε στην Αρχή με το υπ' αρ. πρωτ. Γ/ΕΙΣ/330/21.01.2009 συμπληρωματικό έγγραφό του την αγωγή διαζυγίου της εν διαστάσει συζύγου του Β λόγω ισχυρού κλονισμού από αποκλειστική υπαιτιότητα του εναγομένου (σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 1439 § 1 ΑΚ). Η συζήτηση της αγωγής αυτής έχει προσδιοριστεί εξ αναβολής από τη 16.02.2009 για τη 27.03.2009 ενώπιον του Πολυμελούς Πρωτοδικείου Αθηνών. Παράλληλα, η Β, με την υπ' αρ. πρωτ. 9415/31.10.2008 αίτησή της προς τη Δ/ση Διοικητικού του Αρεταίειου Νοσοκομείου, έχει ζητήσει να της χορηγηθεί βεβαίωση με τα ονοματεπώνυμα των προϊσταμένων των Τμημάτων Τοκετού και Νεογνών της γυναικολογικής κλινικής του εν λόγω νοσοκομείου κατά

τη χρονική περίοδο Απριλίου - Μαΐου 2008, προκειμένου να τα χρησιμοποιήσει στη συζήτηση της προαναφερθείσας αγωγής διαζυγίου.

Η Αρχή, μετά από την εξέταση των προαναφερομένων στοιχείων, αφού άκουσε τον εισηγητή και την βοηθό εισηγητή, και μετά από διεξοδική συζήτηση,

ΣΚΕΦΤΗΚΕ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟΝ ΝΟΜΟ

1. Επειδή, το άρθρο 4 παρ. 1 του ν. 2472/1997 ορίζει, μεταξύ άλλων, ότι: «*Τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα για να τύχουν νόμιμης επεξεργασίας πρέπει: α) Να συλλέγονται κατά τρόπο θεμιτό και νόμιμο για καθορισμένους, σαφείς και γόμμους σκοπούς και να υφίστανται θεμιτή και νόμιμη επεξεργασία ενόψει των σκοπών αυτών. β) Να είναι συναφή, πρόσφορα, και όχι περισσότερα από όσα κάθε φορά απαιτείται εν όψει των σκοπών της επεξεργασίας (...)*». Καθιερώνονται, λοιπόν, ως θεμελιώδεις προϋποθέσεις για τη νομιμότητα κάθε επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, καθώς και για τη νομιμότητα της σύστασης και λειτουργίας κάθε αρχείου, οι αρχές του σκοπού της επεξεργασίας και της αναλογικότητας των δεδομένων σε σχέση πάντα με το σκοπό επεξεργασίας. Συνεπώς, κάθε επεξεργασία προσωπικών δεδομένων, που γίνεται πέραν του επιδιωκόμενου σκοπού ή η οποία δεν είναι πρόσφορη και αναγκαία για την επίτευξή του, δεν είναι νόμιμη.

2. Επειδή, το άρθρο 5 του ν. 2472/1997 ορίζει, μεταξύ άλλων, ότι: «*1. Επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα επιτρέπεται μόνον όταν το υποκείμενο των δεδομένων έχει δώσει τη συγκατάθεσή του. 2. Κατ' εξαίρεση επιτρέπεται η επεξεργασία και χωρίς της συγκατάθεσης, όταν: (...) ε) Η επεξεργασία είναι απολύτως αναγκαία για την ικανοποίηση του έννομου συμφέροντος που επιδιώκει ο υπεύθυνος επεξεργασίας ή ο τρίτος ή οι τρίτοι στους οποίους ανακοινώνονται τα δεδομένα και υπό τον όρο ότι τούτο υπερέχει προφανώς των δικαιωμάτων και συμφερόντων των προσώπων στα οποία αναφέρονται τα δεδομένα και δεν θίγονται οι θεμελιώδεις ελευθερίες αυτών*».

3. Επειδή, το άρθρο 7 του ν. 2472/1997 ορίζει, μεταξύ άλλων, ότι: «*7. Απαγορεύεται η συλλογή και επεξεργασία ευαίσθητων προσωπικών δεδομένων. 2. Κατ' εξαίρεση επιτρέπεται η συλλογή και η επεξεργασία ευαίσθητων δεδομένων, καθώς και η ίδρυση και λειτουργία σχετικού αρχείου, ύστερα από άδεια της Αρχής, όταν συντρέχουν μία ή περισσότερες από τις ακόλουθες προϋποθέσεις: α) Το υποκείμενο των δεδομένων έδωσε τη γραπτή συγκατάθεσή του εκτός εάν η συγκατάθεση έχει αποσπασθεί με τρόπο που αντίκειται στο νόμο ή τα χρηστά ήθη ή νόμος ορίζει ότι η συγκατάθεση δεν αίρει την απαγόρευση (...) γ) Η επεξεργασία αφορά δεδομένα που δημοσιοποιεί το ίδιο το υποκείμενο ή είναι αναγκαία για την αναγνώριση, άσκηση ή υπεράσπιση ενώπιον δικαστηρίου ή πειθαρχικού οργάνου (...)*».

4. Επειδή, το άρθρο 11 παρ. 3 του ν. 2472/1997 ορίζει ότι: «*Εάν δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα ανακοινώνονται σε τρίτους, το υποκείμενο ενημερώνεται για την ανακοίνωση πριν από αυτούς*».

5. Επειδή, το άρθρο 14 του ν. 3418/2005 (Κώδικας Ιατρικής Δεοντολογίας) ορίζει, μεταξύ άλλων, ότι: «1. Ο ιατρός υποχρεούται να τηρεί ιατρικό αρχείο, σε ηλεκτρονική ή μη μορφή, το οποίο περιέχει δεδομένα που συνδέονται αρρήκτως ή αιτιωδώς με την ασθένεια ή την υγεία των ασθενών του. Για την τήρηση του αρχείου αυτού και την επεξεργασία των δεδομένων του εφαρμόζονται οι διατάξεις του ν. 2472/1997 (ΦΕΚ 50 Α'). (...) 9. Δεν επιτρέπεται σε τρίτο η πρόσβαση σε ιατρικά αρχεία ασθενή. Κατ' εξαίρεση επιτρέπεται η πρόσβαση: α) στις δικαστικές και εισαγγελικές αρχές κατά την άσκηση των καθηκόντων τους αυτεπάγγελτα ή μετά από αίτηση τρίτου που επικαλείται έννομο συμφέρον και σύμφωνα με τις νόμιμες διαδικασίες (...)». Επειδή, εξάλλου, το άρθρο 5 του ίδιου νόμου ορίζει ότι: «7. Τα ιατρικά πιστοποιητικά και οι ιατρικές γνωματεύσεις, καθώς και οι ιατρικές συνταγές που εκδίδονται κατά τους νόμιμους τύπους, έχουν το ίδιο κύρος και την ίδια νομική ισχύ ως προς τις νόμιμες χρήσεις και ενώπιον όλων των αρχών και υπηρεσιών, ανεξάρτητα από το αν εκδίδονται από ιατρούς που υπηρετούν σε Ν.Π.Δ.Δ. ή Ν.Π.Ι.Δ. ή ιδιώτες ιατρούς (...) 3. Τα ιατρικά πιστοποιητικά και οι ιατρικές γνωματεύσεις εκδίδονται μετά από προηγούμενη γραπτή ή προφορική αίτηση του προσώπου στο οποίο αφορούν ή, κατ' εξαίρεση, τρίτου προσώπου που έχει έννομο συμφέρον και το αποδεικνύει, καθώς και όταν αυτό ρητά προβλέπεται στο νόμο (...)». Οι διατάξεις αυτές, που δεν καθιερώνουν απόλυτη προστασία του ιατρικού απορρήτου, επιφυλάσσουν καθόσον αφορά την επεξεργασία ιατρικών δεδομένων την εφαρμογή των διατάξεων του ν. 2472/1997.

6. Επειδή, από το συνδυασμό των προαναφερομένων διατάξεων προκύπτει ότι η συλλογή και κάθε περαιτέρω επεξεργασία τόσο των απλών όσο και των ευαίσθητων δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα επιτρέπεται, καταρχήν, εφόσον το υποκείμενο των δεδομένων έχει δώσει τη συγκατάθεσή του. Ωστόσο, η συλλογή και κάθε περαιτέρω επεξεργασία τόσο των απλών όσο και των ευαίσθητων προσωπικών δεδομένων επιτρέπεται, κατ' εξαίρεση, και χωρίς τη συγκατάθεση του υποκειμένου των δεδομένων στις περιπτώσεις που περιοριστικά προβλέπει ο νόμος. Ειδικότερα, επιτρέπεται για τα μεν απλά δεδομένα, ιδίως, υπό τις προϋποθέσεις του άρθρου 5 παρ. 2 στοιχ. ε' για τα δε δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα που αφορούν στην υγεία (ευαίσθητα προσωπικά δεδομένα), ιδίως, υπό τις προϋποθέσεις του άρθρου 7 παρ. 2 στοιχ. γ' του ν. 2472/1997, εφόσον είναι απολύτως αναγκαία για την άσκηση ή υπεράσπιση δικαιώματος ενώπιον δικαστηρίου (βλ. σχετικά, ιδίως, αποφάσεις της Αρχής 61/2003 και 38/2006). Περαιτέρω, οι όροι και προϋποθέσεις της νομιμότητας κάθε επεξεργασίας ευαίσθητων δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, που προβλέπονται στο άρθρο 7 παρ. 2 στοιχ. γ' του ν. 2472/1997, δύνανται κατά μείζονα λόγο να εφαρμοσθούν και στην επεξεργασία απλών δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα (βλ. σχετικά, ιδίως, αποφάσεις της Αρχής 8/2005 και 9/2005). Επιπλέον, τόσο για τα απλά όσο και για τα ευαίσθητα δεδομένα πρέπει ο σκοπός επεξεργασίας να είναι νόμιμος, σαφής και καθορισμένος και τα δεδομένα να μην υπερβαίνουν το σκοπό της επεξεργασίας.

7. Επειδή, στην κρινόμενη υπόθεση ο Α ζητά με την ιδιότητα του τρίτου – σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 2 στοιχ. θ' του ν. 2472/1997– πρόσβαση σε ιατρικά αρχεία που αφορούν στην εν διαστάσει σύζυγό του Β. Από τα στοιχεία του φακέλου προκύπτει ότι ο προβαλλόμενος από τον αιτούντα Α σκοπός επεξεργασίας συνίσταται στην αντίκρουση της προαναφερόμενης αγωγής διαζυγίου ενώπιον του Πολυμελούς Πρωτοδικείου Αθηνών και είναι, συνεπώς, καταρχήν νόμιμος, σύμφωνα με τα οριζόμενα στις διατάξεις των άρθρων 7 παρ. 2 στοιχ. γ' του ν. 2472/1997, 5 παρ. 3, 14 παρ. 1 και 9 του ν. 3418/2005, καθόσον είναι καθορισμένος, σαφής και νόμιμος, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 4 παρ. 1 του ν. 2472/1997. Ωστόσο, η Αρχή κρίνει ότι η χορήγηση αντιγράφων του πλήρους ιατρικού φακέλου κύησης της Β από το Αρεταίειο Νοσοκομείο στον Α υπερβαίνει τον προβαλλόμενο σκοπό επεξεργασίας. Και τούτο, διότι για την αντίκρουση των ισχυρισμών που προβάλλονται στην προαναφερόμενη αγωγή διαζυγίου δεν απαιτείται η χορήγηση αντιγράφων του πλήρους ιατρικού φακέλου κύησης της Β. Ειδικότερα, στην προαναφερόμενη αγωγή διαζυγίου η Β επικαλείται ισχυρό κλονισμό της έγγαμης συμβίωσης από υπαιτιότητα του εναγομένου που συνίσταται, ιδίως, στα ακόλουθα: «*Η υπαιτιότητα μάλιστα για τον ισχυρό κλονισμό βαρύνει αποκλειστικά τον καθ' ου ο οποίος την προκάλεσε με την συμπεριφορά που επεδείκνυε όλα τα χρόνια του έγγαμου βίου μας, αλλά κυρίως με την αθέτηση της κοινής συμφωνίας μας για μετοίκηση (αθέτηση η οποία συνιστά εγκατάλειψή μου) και την (το πλέον τραγικό για μια σύζυγο και μητέρα) επίμονη αξίωσή του να θυσιασθεί το κυοφορούμενο προκειμένου να μην απομακρυνθεί από τον χώρο της κατοικίας της μητρός του για να μην την αποχωρισθεί*». Περαιτέρω, η Αρχή κρίνει ότι ο προβαλλόμενος σκοπός επεξεργασίας, δηλαδή η αντίκρουση των κρίσιμων ισχυρισμών της Β –σύμφωνα με τους οποίους: «*στις 04.03.2008, διανύουσα την 34η εβδομάδα της κύησης μου, εισήχθην στο Γ.Π.Ν. “ΑΡΕΤΑΙΕΙΟ”, με πρόβλημα στην εγκυμοσύνη μου. Ο καθ' ου, παρότι πληροφορήθηκε το γεγονός (παρέμεινα νοσηλεύομενη μέχρι 08.03.2008), όχι μόνο δεν με επισκέφθηκε, τυπικά έστω, για να πληροφορηθεί για την κατάσταση τόσο εμού όσο και του κυοφορούμενου, αλλά επέλεξε το διάστημα που νοσηλεύομουν για να μου κοινοποιήσει (θυροκολλώντας μάλιστα στο γραφείο μου) επιταγή προς εκτέλεση της απόφασης ασφαλιστικών μέτρων(...)*», και ότι: «*στις 21.04.2008 εισήχθην εκ νέου στο Γ.Π.Ν. “ΑΡΕΤΑΙΕΙΟ” με πρόβλημα στην εγκυμοσύνη μου. Όταν πληροφορήθηκε, την ίδια ημέρα, ο καθ' ου το γεγονός από την μητέρα μου απάντησε “δεν με νοιάζει καθόλου...”*». Πράγματι, με τη συμπεριφορά του, καθ' όλο το διάστημα της νοσηλείας μου (νοσηλεύτηκα μέχρι 07.05.2008, αφού είχα γεννήσει στις 03.05.2008), απέδειξε παντελή έλλειψη ενδιαφέροντος, τόσο για εμένα, όσο και για το κυοφορούμενο τέκνο μας (...)»– δύναται να επιτευχθεί με ηπιότερα μέσα, και ειδικότερα, με τη χορήγηση ιατρικών βεβαιώσεων και πιστοποιητικών που αφορούν στα διαστήματα νοσηλείας της Β από 04.03.2008 έως 08.03.2008 και από 21.04.2008 έως και 07.05.2008, χωρίς ωστόσο να

απαιτείται ειδική μνεία της αιτίας νοσηλείας της. Καθόσον αφορά στην απαγόρευση αναγραφής της αιτίας νοσηλείας η απόφαση της Αρχής ελήφθη κατά πλειοψηφία.

8. Επειδή, περαιτέρω, σύμφωνα με τα οριζόμενα στη διάταξη του άρθρου 1510 ΑΚ η γονική μέριμνα ασκείται από κοινού από τους δυο γονείς. Ωστόσο, από τα στοιχεία του φακέλου της υπόθεσης δημιουργούνται αμφιβολίες για το αν έχει αφαιρεθεί από τον Α με δικαστική απόφαση η άσκηση της γονικής μέριμνας. Συνεπώς, η Αρχή επιφυλάσσεται να κρίνει με μεταγενέστερη απόφαση τη νομιμότητα χορήγησης στον Α αντιγράφων ιατρικού φακέλου που αφορούν στο ανήλικο τέκνο του, αφού προηγουμένως διευκρινισθεί από τον αιτούντα το ζήτημα της άσκησης της γονικής μέριμνας.

9. Επειδή, ακολούθως, η Αρχή κρίνει ότι η χορήγηση στην Β, κατόπιν σχετικού αιτήματός της, βεβαίωσης με τα ονοματεπώνυμα των Προϊσταμένων των Τμημάτων Τοκετού και Νεογνών της Γυναικολογικής Κλινικής του εν λόγω νοσοκομείου κατά τη χρονική περίοδο Απριλίου - Μαΐου 2008, για την προσκόμιση και χρήση ενώπιον δικαστηρίου συνιστά νόμιμη επεξεργασία, σύμφωνα με τα οριζόμενα στα άρθρα 5 παρ. 2 στοιχ. ε' και 4 του ν. 2472/1997. Και τούτο, διότι η ως άνω επεξεργασία είναι αναγκαία και πρόσφορη για τη θεμελίωση των κρίσιμων ισχυρισμών που προβάλλει η Β στην προαναφερόμενη αγωγή διαζυγίου. Επιπλέον, πρέπει να τηρηθεί εκ μέρους του υπευθύνου επεξεργασίας η υποχρέωση για προηγούμενη ενημέρωση των ενδιαφερομένων υποκειμένων, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 11 παρ. 3 του ν. 2472/1997.

Για τους λόγους αυτούς η Αρχή αποφαινεται ότι, 1) Δικαιούται ο Α να λάβει από το Αρεταίειο Νοσοκομείο ιατρικό πιστοποιητικό για τη νοσηλεία της εν διαστάσει συζύγου του Β, κατά τα χρονικά διαστήματα από 04.03.2008 έως 08.03.2008 και από 21.04.2008 έως 07.05.2008, χωρίς αναγραφή της αιτίας νοσηλείας, για τον αποκλειστικό σκοπό της αντίκρουσης ενώπιον του Πολυμελούς Πρωτοδικείου Αθηνών αγωγής διαζυγίου, 2) Χορηγεί στο Αρεταίειο Νοσοκομείο, ως υπεύθυνο επεξεργασίας, την απαιτούμενη από το άρθρο 7 παρ. 2 του ν. 2472/1997 άδεια για τη χορήγηση στον Α του ως άνω ιατρικού πιστοποιητικού, υπό τους ακόλουθους όρους: α) Στο πιστοποιητικό πρέπει να αναφέρεται ότι αυτό χορηγείται για τον αποκλειστικό σκοπό της προσκόμισης και χρήσης από τον Α ενώπιον του Πολυμελούς Πρωτοδικείου Αθηνών προς αντίκρουση της αγωγής διαζυγίου της εν διαστάσει συζύγου του, β) το Αρεταίειο Νοσοκομείο, ως υπεύθυνος επεξεργασίας, οφείλει να ενημερώσει την Β ότι τα ως άνω ευαίσθητα προσωπικά της δεδομένα θα ανακοινωθούν στον Α και 3) δεν κωλύεται από τις διατάξεις του ν. 2472/1997 το Αρεταίειο Νοσοκομείο, ως υπεύθυνος επεξεργασίας, να χορηγήσει στην Β βεβαιώσεις με τα ονοματεπώνυμα των Προϊσταμένων των Τμημάτων Τοκετού και Νεογνών της Γυναικολογικής Κλινικής του εν λόγω νοσοκομείου κατά τη χρονική περίοδο Απριλίου - Μαΐου 2008. Επιπλέον, το Αρεταίειο Νοσοκομείο οφείλει να ενημερώσει τα ενδιαφερόμενα υποκείμενα ότι προσωπικά τους δεδομένα θα ανακοινωθούν στην Β.

Άρθρο 10 του κανονισμού ασθένειας του ΙΚΑ

Κάλυψη από το ΙΚΑ της δαπάνης του εμβολισμού που πραγματοποιήθηκε σε μη συμβεβλημένο νοσοκομείο.

Η Επιτροπή του ΙΚΑ δέχτηκε ότι η διενέργεια του εμβολισμού που έγινε στο νοσοκομείο ΠΑΠΑΝΙΚΟΛΑΟΥ, το οποίο δεν είναι συμβεβλημένο με το ΙΚΑ, ήταν απαραίτητη. Επιπλέον, ότι, η εκπρόθεσμη υποβολή της αίτησης της απόδοσης της δαπάνης δεν οφείλεται σε υπαιτιότητα της ενισταμένης και αφού έλαβε υπόψη και την οικονομική κατάστασή της έκρινε ότι έπρεπε να της αποδοθεί η δαπάνη για την αγορά ενός stent επικαλυμμένου με μόσχευμα, που χρησιμοποιήθηκε κατά την διάρκεια του εμβολισμού στο νοσοκομείο ΠΑΠΑΝΙΚΟΛΑΟΥ.

Απόφαση 871/συνεδρ. 65/19.8.09 Β' ΤΔΕ Περιφερειακού Υποκαταστήματος ΙΚΑ Θεσ/νίκης

(Πρόεδρος: Νάκα Ολυμπία, Μέλη: Παπαδόπουλος Γεώργιος, Κοασίδου Δήμητρα, Εισηγήτρια: Νικολοπούλου Αναστασία, Γραμματέας: Χεριστανίδου Παναγιώτα)

Η ενισταμένη τον Απρίλιο του 2006 υποβλήθηκε σε εμβολισμό νεφρικής αρτηρίας ενώ η υγεία της βρισκόταν σε πολύ κρίσιμη κατάσταση με υποψία καρκίνου του νεφρού, κάτι που επιβεβαιώθηκε κατόπιν από τον εμβολισμό. Νοσηλεύονταν στο 2^ο νοσοκομείο του ΙΚΑ - ΕΤΑΜ ΠΑΝΑΓΙΑ και διακομίσθηκε στο μη συμβεβλημένο με το ΙΚΑ νοσοκομείο ΠΑΠΑΝΙΚΟΛΑΟΥ για διενέργεια εμβολισμού σε ημιαναισθητη κατάσταση, συνοδευόμενη από γιατρό και χωρίς να ενημερωθούν οι συγγενείς της για την όποια δαπάνη απαιτούνταν. Τον Δεκέμβριο του 2007 ενημερώθηκε ότι οφείλει τη δαπάνη του εμβολισμού στο νοσοκομείο ΠΑΠΑΝΙΚΟΛΑΟΥ. Είχε βέβαια παρέλθει η εξάμηνη προθεσμία υποβολής των δικαιολογητικών για την απόδοση της δαπάνης στο ΙΚΑ, γεγονός για το οποίο δεν ευθύνεται η ίδια καθώς μέχρι τότε είχε πλήρη άγνοια για την οφειλή. Προτείνει ενώπιον της Επιτροπής, αν αυτό είναι δυνατό να γίνει, να καταβληθεί το ποσό της οφειλής από το ΙΚΑ απευθείας στο νοσοκομείο ΠΑΠΑΝΙΚΟΛΑΟΥ. Σχετικά με το επείγον ή όχι του εμβολισμού, αυτό κρίνεται είτε εκ των προτέρων είτε εκ των υστέρων. Στη συγκεκριμένη περίπτωση κρίθηκε μετά τη διαδικασία του εμβολισμού και τη διάγνωση κατόπιν βιοψίας καρκίνου του νεφρού και την χειρουργική επέμβαση που ακολούθησε. Επιπλέον, επικαλείται πλούσια σχετική νομολογία των ελληνικών δικαστηρίων καθώς και απάντηση από την Ανεξάρτητη Αρχή του Συνηγόρου του Πολίτη, τα οποία όλα συνηγορούν στην απόδοση της δαπάνης στην ασφαλισμένη από το Ίδρυμα. Θεωρεί ότι δεν ήταν δική της πρωτοβουλία η διακομίδή της από το 2ο νοσοκομείο του ΙΚΑ - ΕΤΑΜ ΠΑΝΑΓΙΑ στο ΠΑΠΑΝΙΚΟΛΑΟΥ αλλά των γιατρών και συνεπώς δεν πρέπει να υποστεί η ίδια τις συνέπειες της εσφαλμένης ίσως διαδικασίας που ακολούθησε από άγνοια ή λάθη κάποιων.

Επειδή, όπως προκύπτει από τα στοιχεία του φακέλου την 17.4.06 κατά την διάρκεια της νοσηλείας της στην Παθολογική Κλινική, λόγω κινδύνου απώλειας της ζωής της η Ουρολογική αποφάσισε να παραπέμψει την ασφαλισμένη στο νοσοκομείο ΠΑΠΑΝΙΚΟΛΑΟΥ προκειμένου να υποβληθεί σε εμβολισμό ΔΕ νεφρικής ανεπάρκειας για την διενέργεια του εμβολισμού. Το νοσοκομείο ΠΑΠΑΝΙΚΟΛΑΟΥ εκείνο το χρονικό διάστημα δεν είχε συνάψει σύμβαση με το ΙΚΑ για την διενέργεια εμβολισμού.

Επειδή, σύμφωνα με την διάταξη του άρθρου 10 του Κανονισμού Ασθενείας, η ιατρική γνώματευση χορηγείται κατ' αρχήν από γιατρούς συμβεβλημένους, εκτός όμως από τις επείγουσες περιπτώσεις οι οποίες δεν επιδέχονται αναβολή ή καθυστέρηση για κλήση συμβεβλημένου γιατρού, οπότε παρέχεται η ευχέρεια χρησιμοποίησης οποιουδήποτε γιατρού, που δύναται να παράσχει την συνδρομή του.

Στις περιπτώσεις αυτές των επειγόντων περιστατικών, από τις διατάξεις του παραπάνω άρθρου, προβλέπεται η απόδοση της δαπάνης στην οποία είχε υποβληθεί ο ασφαλισμένος το ύψος της οποίας δεν μπορεί να υπερβαίνει το ισχύον κάθε φορά ελάχιστο όριο της κρατικής διατίμησης.

Επειδή, στην προκείμενη περίπτωση 1) η ασφαλισμένη αιτήθηκε την 12.9.08 την απόδοση της δαπάνης που πραγματοποιήθηκε για την αγορά ενός stent, κατά την διάρκεια του εμβολισμού την 18.4.06, δηλαδή μετά το πέρας της προθεσμίας των έξι μηνών που ορίζει ο νόμος 2) ο ελεγκτής γιατρός του ΙΚΑ δεν έκρινε αν το περιστατικό ήταν επείγον και αν η δαπάνη ήταν απαραίτητη λόγω μη αρμοδιότητας και 3) η ασφαλισμένη δεν προσκόμισε εξοφλητική απόδειξη για την αιτούμενη δαπάνη.

Επειδή με βάση τα παραπάνω εκδόθηκε η προσβαλλόμενη απόφαση Δ/ντου.

Επειδή, όμως, η Επιτροπή από τα στοιχεία του φακέλου και από όσα εκτέθηκαν προφορικά ενώπιόν της μόρφωσε τη γνώμη ότι είναι βάσιμοι οι ισχυρισμοί της ενστάμενης, δέχεται δηλαδή ότι η διενέργεια του εμβολισμού ήταν απαραίτητη και η εκπρόθεσμη υποβολή της αίτησης απόδοσης της δαπάνης δεν οφείλεται σε δική της υπαιτιότητα και λαμβάνοντας υπόψη την οικονομική της κατάσταση, κρίνει για τους λόγους αυτούς ότι πρέπει να της αποδοθεί το ποσό των 3.760,50 € για την αγορά ενός stent επικαλυμμένου με μόσχευμα, το οποίο χρησιμοποιήθηκε κατά την διάρκεια του εμβολισμού που πραγματοποιήθηκε την 18.4.06 στο νοσοκομείο ΠΑΠΑΝΙΚΟΛΑΟΥ ώστε να εξοφλήσει την οφειλή της στο εν λόγω Νοσοκομείο και συνεπώς κάνει δεκτή την ένστασή της.